

## IV. Přehled o stavech fondů organizačních složek státu

V souladu s ustanovením § 29 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, je součástí návrhu státního závěrečného účtu i přehled o stavech fondů organizačních složek státu (dále jen OSS).

Fondy OSS představují majetkové fondy, finanční a peněžní fondy a zvláštní fondy. Vývoj zůstatků těchto fondů ilustruje následující tabulka:

v mil. Kč

Organizační složky státu	Stav ke konci roku				Změna		
	2002	2003	2004	2005	2003-2002	2004-2003	2005-2004
<i>1/ Majetkové fondy celkem</i>	483 240	518 100	493 972	534 004	34 860	-24 128	40 032
- z toho:							
Fond dlouhodobého majetku	420 688	458 318	470 669	488 341	37 630	12 351	17 672
Fond oběžných aktiv	62 513	59 750	23 260	45 614	-2 763	-36 490	22 354
<i>2/ Finanční a peněž. fondy celkem</i>	8 741	11 818	35 075	61 202	3 077	23 257	26 127
- z toho:							
FKSP	1 069	1 115	1 167	1 203	46	52	36
Fond rezervní	4 290	7 134	32 190	58 255	2 844	25 056	26 065
Fond odměn	55	27	27	27	-28	0	0
<i>3/ Zvláštní fondy*)</i>	14 599	11 786	9 328	11 358	-2 813	-2 458	2 030
<b>Fondy OSS úhrnem</b>	<b>506 580</b>	<b>541 704</b>	<b>538 375</b>	<b>606 564</b>	<b>35 124</b>	<b>-3 329</b>	<b>68 189</b>

\*) jde převážně o prostředky Národního fondu spravované kapitolou MF

Podle § 48 zákona o rozpočtových pravidlech organizační složky státu tvoří tyto **peněžní fondy: rezervní fond a fond kulturních a sociálních potřeb.**

Způsob tvorby a možnosti použití peněžních fondů organizačních složek státu jsou stanoveny zákonem o rozpočtových pravidlech (§ 48) a vyhláškou Ministerstva financí č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb.

V souladu s tímto zákonem mohou organizační složky státu na konci roku **převádět do rezervních fondů (RF)** prostředky nevyčerpané na plnění úkolů v běžném rozpočtovém roce k jejich použití v letech následujících. Způsob a výše převáděných úspor rozpočtových prostředků je stanovena v § 47 zákona. S platností **od července 2004 mohou OSS převádět prostředky ve výši rozdílu mezi svým rozpočtem výdajů** upraveným o provedená rozpočtová opatření podle § 23 písm. a) zákona, sníženým o vázané prostředky státního rozpočtu podle § 23 písm. c) a zvýšeným o částky, o které bylo organizační složce státu povoleno překročení rozpočtu výdajů podle § 23 písm. b), **a svými skutečnými rozpočtovými výdaji** uskutečněnými za celý rok. To neplatí pro výdaje kapitol Všeobecná pokladní správa, Operace státních

finančních aktiv a Státní dluh. (Pro srovnání: v letech 2001 až 2003 se prostředky převáděly do výše 2 % objemu rozpočtu výdajů, s výjimkou prostředků nevyčerpaných na výplatu mezd, ostatních odměn za práci, náhrad mezd a výdajů s nimi souvisejících. Nevyčerpané prostředky rozpočtované na systémově určené výdaje a dotace se převáděly do výše 5 %; nevyčerpané prostředky na individuálně posuzované výdaje a dotace se převáděly ve výši příslušného závazného ukazatele po celou dobu financování konkrétní akce.).

**Stav fondu kulturních a sociálních potřeb** všech organizačních složek státu se v průběhu roku 2005 zvýšil z 1 167 mil. Kč ke konci roku 2004 na **1 203 mil. Kč** ke konci roku 2005, t.j. o 36 mil. Kč.

**Účetní zůstatek rezervního fondu** organizačních složek státu ke konci roku 2005 **dosáhl 58 255 mil. Kč** a proti stavu ke konci roku 2004 **se zvýšil o 26 065 mil. Kč**. Změna stavu je **saldem převodů prostředků tohoto fondu do příjmů státního rozpočtu** v průběhu roku 2005 **ve výši 21 805 mil. Kč** a jeho posílením o **převody úspor ve výdajích** státního rozpočtu téhož roku **v částce 46 735 mil. Kč** a ostatní přiděly (ve výši 1 134 mil. Kč). Z celkové částky prostředků převedených do rezervních fondů organizačních složek státu připadlo na **převody investičních prostředků 17 883 mil. Kč** a na **převody neinvestičních prostředků 28 853 mil. Kč**.

**V rámci neinvestičních prostředků** byly do rezervních fondů převedeny především prostředky nedočerpané v **odvětví zemědělství a lesního hospodářství** (rozpočtový oddíl 10, převedeno 14,9 mld. Kč), dále prostředky v oddílu 51 – **Obrana** (3,0 mld. Kč), v oddílu 42 – **Politika zaměstnanosti** (2,4 mld. Kč), v oddílu 53 – **Bezpečnost a veřejný pořádek** (1,5 mld. Kč), v oddílu 43 – **Sociální péče a pomoc** a společné činnosti v sociálním zabezpečení (1,4 mld. Kč), v oddílu 61 – **Státní moc, státní správa**, politické strany (1,1 mld. Kč), v oddílu 22 – **Doprava** (0,9 mld. Kč), v oddílu 21 – **Průmysl, stavebnictví, obchod a služby** (0,7 mld. Kč), v oddílu 54 – **Právní ochrana** (0,5 mld. Kč), v oddílu 36 – **Bydlení, komunální služby a územní rozvoj** (0,5 mld. Kč), v oddílech 31 a 32 – **Vzdělání** (0,4 mld. Kč) atd. Z celkových převedených prostředků připadlo **na platy a ostatní platby za provedenou práci** 1,3 mld. Kč a **na výzkum a vývoj** 0,5 mld. Kč. Na převody nevyčerpaných neinvestičních prostředků určených **na programy reprodukce majetku** připadlo 3,5 mld. Kč.

Zatímco fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen a naplňován povinně v závislosti na vyplacených mzdách, převod úspor do rezervního fondu má fakultativní povahu. Největší přiděly do obou fondů byly ze zřejmých důvodů vykázány především u "velkých" (co do počtu zaměstnanců a objemu rozpočtovaných prostředků) kapitol, zejména ministerstev.

**Nejvíce prostředků** nevyčerpaných na plnění úkolů v běžném rozpočtovém roce **převadlo do rezervního fondu Ministerstvo zemědělství** (15,3 mld. Kč), **Ministerstvo obrany** (8,5 mld. Kč), **Ministerstvo dopravy** (4,7 mld. Kč), **Ministerstvo práce a sociálních věcí** (4,6 mld. Kč), **Ministerstvo vnitra** (3,0 mld. Kč), **Ministerstvo průmyslu a obchodu** (2,1 mld. Kč), **Ministerstvo zdravotnictví** (1,5 mld. Kč), **Ministerstvo financí** (1,3 mld. Kč), **Ministerstvo pro místní rozvoj** (1,3 mld. Kč) a **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** (1,0 mld. Kč).

**Ministerstvo zemědělství** převadlo nedočerpané prostředky zejména na financování společné zemědělské politiky spolufinancované s Evropskou unií a společných programů EU a ČR souvisejících se strukturálními fondy a Fondem soudržnosti především z toho důvodu, že rozpočtový rok ČR není shodný s rozpočtovým rokem EU. U některých projektů důvodem nedočerpání prostředků byly komplikace při stavebním řízení a odsun zahájení realizace staveb. Převedené prostředky budou použity v roce 2006 event. v dalších letech na účely, na které byly určeny v roce 2005.

**Ministerstvo obrany** převadlo do RF především nedočerpané prostředky na financování programů evidovaných v ISPROFIN, které se týkaly individuálně posuzovaných výdajů, systémově určených výdajů i běžných výdajů souvisejících s pořízením reprodukce majetku. Převedeny byly též nevyčerpané prostředky určené na financování výzkumu a vývoje, platů a souvisejících výdajů a ostatních běžných nespecifikovaných výdajů. Hlavním důvodem převodu nevyčerpaných rozpočtových prostředků roku 2005 určených na financování programů reprodukce majetku bylo zpoždění akvizičního procesu v průběhu roku 2005 a následující faktory:

- Přípravná dokumentace (investiční záměr) investičních akcí/projektů byla zpracována na celou dobu realizace cíle vyplývajícího ze schváleného programu reprodukce majetku namísto dříve uplatňovaného profinancování akcí/projektů v krátkodobém horizontu. Upřednostnění dlouhodobého rozhodování o účasti státního rozpočtu na financování přípravy a realizace rozvojových akcí/projektů s sebou přináší jeho efektivnější, hospodárnější a účelnější využití. K tomu byly v průběhu roku 2005 stanoveny technicko-ekonomické, finanční a časové parametry ve všech programech reprodukce majetku jako základní podmínka provázání věcného a zdrojového vynakládání prostředků ve vazbě na stanovené cíle.

- Vzájemná návaznost jednotlivých akcí/projektů zahrnutých do financování v roce 2005 a 2006 ke splnění stanovených cílů. V řadě případů bylo nutné zabezpečit sladění vzájemně souvisejících činností ke splnění požadovaného úkolu. Jedná se o komplexní provázanost harmonogramu činností, které jsou vyjádřeny v pravidlech projektového řízení u vybraných složitých nebo finančně náročných rozvojových projektů.

- Striktní uplatnění zásad efektivnosti, hospodárnosti a účelnosti vynaložených výdajů ve vazbě na ustanovení zákona č. 218/2000 Sb. a vyhlášku č. 40/2001 Sb., *o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku*, při přípravě a realizaci akcí/projektů zahrnutých do financování v roce 2005 s cílem zvýšit efektivnost vynakládaných prostředků ze státního rozpočtu. Každý výdaj v této oblasti musí být důsledně posouzen z věcných a finančních hledisek. V případě, že nejsou k dispozici všechny posudky, zkoušky a není připravena komplexní dokumentace k rozhodování správce programu o výši účasti státního rozpočtu na celou dobu realizace, není možné požadovaný výdaj zařadit do programového financování. Tímto způsobem jsou nastaveny pojistné mechanismy proti neefektivnímu a neekonomickému vynakládání prostředků státního rozpočtu.

- Důsledné uplatňování postupu v souladu se zákonem č. 40/2004 Sb., *o veřejných zakázkách*, ve znění pozdějších předpisů s cílem dosažení nejvýhodnějších cen a termínů za požadované dodávky ke splnění cílů a tím zajistit možnost vzniku úspor prostředků státního rozpočtu na daný rok, případně „Střednědobého rozpočtového výhledu“ jejich převodem do tzv. rezerv na financování programů/podprogramů v letech 2005 - 2008.

- Umírněná investiční politika resortu MO spočívající v postupném časovém naplňování cílů reformy ozbrojených sil ve vazbě na skutečně dosažený vývoj finančních, věcných a lidských zdrojů v roce 2004-2005 a postupný náběh souvisejících provozních výdajů.

Část prostředků na platy a související výdaje byla převedena do RF vzhledem ke skutečnosti, že nebyly dodrženy závazné limity počtu osob, na které byly tyto výdaje rozpočtovány.

**U Ministerstva dopravy** byly hlavními důvody nevyčerpání prostředků a jejich převodu do RF nedokončená výběrová řízení, dlouhé dodací lhůty ze strany dodavatelů, „povinné“ převody podle usnesení vlády č. 273/2005, neschválená dokumentace a tím nezahájení realizace programu 227 530, pozdní nabytí právní moci územních rozhodnutí, prodloužení majetkoprávní přípravy akcí a nezískání všech potřebných stavebních povolení.

**Ministerstvo práce a sociálních věcí** převedlo do RF především nedočerpané prostředky na financování společných programů EU a ČR (ESF, Phare, komunitární programy) a výdaje na programové financování reprodukce investičního majetku, u kterých se počítá s využitím ke krytí výdajů, které nejsou plně kryty schváleným

rozpočtem na rok 2006. Prostředky nebyly čerpány především z důvodu opožděné realizace společných projektů EU a ČR.

U **Ministerstva vnitra** byly úspory dosaženy z následujících titulů: nižší čerpání sociálních dávek s ohledem na trvající negativní trend odchodů příslušníků Policie ČR a příslušníků HZS ČR zasahující až do roku 2005; odložení účinnosti novely služebního zákona na 1.1.2007 tento trend zmírnilo, dále šlo o nedočerpání prostředků na platy a související výdaje u příslušníků z titulu nenaplněných systemizovaných míst v souvislosti s odložením účinnosti zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, dále to byla neukončená výběrová řízení z důvodu časové náročnosti veřejné obchodní soutěže nebo z důvodu odvolání účastníků výběrového řízení a tím posunutí zahájení akcí, z důvodu dlouhých dodacích lhůt u složitých zahraničních výrobků a zařízení apod.

**Ostatní ministerstva a ústřední úřady** převedly prostředky do rezervních fondů z obdobných důvodů jako jsou uvedeny výše.

**Uvedených deset kapitol** státního rozpočtu se na celkových prostředcích, nevyčerpaných v běžném roce a převedených do rezervních fondů k jejich použití v dalších letech, **podílely 93 %**. Ostatní ministerstva a ústřední úřady se na převodech do rezervního fondu podílely podstatně menšími částkami, čtyři kapitoly nepřivedly do rezervního fondu žádné prostředky.

Podrobnější údaje a informace o prostředcích převedených kapitolami do rezervních fondů jsou obsaženy v návrzích závěrečných účtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu, popř. v sešitu H předloženého návrhu státního závěrečného účtu.